

สารบัญ

คำนำ	(๑๖)
ความเบื้องต้น	๑
กฎหมายลักษณะครอบครัว: กฎหมายส่วนตัว	๑
กฎหมายลักษณะครอบครัว: กฎหมายพิเศษ	๕
บทที่ ๑ การหมั้น	๑๑
ความนำ	๑๑
ส่วนที่ ๑ วิวัฒนาการของการหมั้น	๑๔
๑.๑ กฎหมายโรมันและกฎหมายฝรั่งเศส	๑๖
๑.๒ กฎหมายไทย	๒๐
ส่วนที่ ๒ การหมั้นในฐานะที่ไม่ใช้สัญญาและการหมั้นที่เป็นสัญญา	๒๒
๒.๑ ทศนะที่เห็นว่าการหมั้นไม่อาจเป็นสัญญาได้ และผลที่ตามมาในทางกฎหมาย	๒๒
๒.๒ สัญญาหมั้นและผลที่ตามมาในทางกฎหมาย	๒๕
ส่วนที่ ๓ การหมั้นในกฎหมายไทย	๒๙
๓.๑ เงื่อนไขของการหมั้น	๓๐
๓.๑.๑ เงื่อนไขเกี่ยวกับชายหญิงที่จะทำการหมั้น: เกณฑ์อายุ	๓๒
๓.๑.๒ เงื่อนไขเรื่องความยินยอมในกรณีการหมั้นของผู้เยาว์	๓๔
๓.๑.๓ เงื่อนไขภายนอก: ของหมั้น	๓๘
๓.๒ ทรัพย์สินประกอบการหมั้น	๕๔
๓.๓ ผลของสัญญาหมั้น	๕๙
๓.๓.๑ การผิดสัญญาหมั้นตามมาตรา ๑๔๓๙	๖๐
๓.๓.๒ การผิดสัญญาหมั้นตามมาตรา ๑๔๔๔	๖๒
๓.๓.๓ ค่าทดแทนกรณีผิดสัญญาหมั้น	๖๓
๓.๓.๔ ค่าทดแทนจากผู้อื่นที่ได้ร่วมประเวณีกับคู่หมั้น	๗๓

๓.๓.๕ ค่าทดแทนจากผู้อื่นที่ได้ข่มขืนกระทำชำเรา หรือพยายามข่มขืนกระทำชำเราคู่หมั้น	๗๗
๓.๓.๖ การบอกเลิกสัญญาหมั้น	๗๙
๓.๔ ความตายของคู่หมั้น	๘๓
๓.๕ ค่าทดแทน	๘๖
๓.๕.๑ ค่าทดแทนกรณีที่เป็นสิทธิเฉพาะตัว	๘๗
๓.๕.๒ ค่าทดแทนกรณีที่ไม่เป็นสิทธิเฉพาะตัว	๘๙
๓.๕.๓ อายุความเรียกร้อง	๙๙

บทที่ ๒ เจื่อนไขแห่งการสมรส ๙๑

ความนำ ๙๑

ส่วนที่ ๑ การกำหนดเจื่อนไขการสมรสในกฎหมายครอบครัวไทย ๙๕

๑.๑ เจื่อนไขการสมรสในกฎหมายไทย	๙๖
๑.๑.๑ เจื่อนไขการสมรสที่ถือว่าการสมรสเป็นสถาบัน	๙๘
๑.๑.๒ เจื่อนไขการสมรสที่ถือว่าการสมรสเป็นสัญญา	๑๐๓
๑.๒ ข้อห้ามมิให้นายทะเบียนทำการจดทะเบียนสมรส	๑๐๘
๑.๒.๑ การสมรสระหว่างผู้รับบุตรบุญธรรมและบุตรบุญธรรม	๑๐๘
๑.๒.๒ หญิงที่การสมรสเดิมสิ้นสุดลงไม่เกิน ๓๑๐ วัน จะสมรสใหม่	๑๐๙
๑.๒.๓ กรณีคู่สมรสซึ่งได้ครอบครองทรัพย์สินของบุตรต้องการ จะสมรสใหม่หลังจากที่คู่สมรสของตนถึงแก่ความตาย	๑๑๑

บทที่ ๓ ความเป็นโมฆะของการสมรส ๑๑๕

ความนำ ๑๑๕

ส่วนที่ ๑ เจื่อนไขที่อาจทำให้การสมรสตกเป็นโมฆะ ๑๑๗

๑.๑ เจื่อนไขเกี่ยวกับการแสดงเจตนา: ความยินยอม ของชายหญิงที่จะทำการสมรส	๑๑๘
๑.๒ เจื่อนไขที่ถือว่าการสมรสเป็นสถาบัน	๑๒๓
๑.๒.๑ คู่สมรสต้องไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือคนไร้ความสามารถ	๑๒๓

๑.๒.๒	คู่สมรสต้องไม่เป็นญาติสืบสายโลหิตหรือเป็นพี่น้องกัน	๑๒๕
๑.๒.๓	คู่สมรสต้องไม่เป็นคู่สมรสของบุคคลอื่น	๑๒๘
ส่วนที่ ๒	ผลของการสมรสที่ตกเป็นโมฆะ	๑๓๑
๒.๑	ผลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ส่วนตัว	๑๓๑
๒.๒	ผลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางทรัพย์สิน	๑๓๔
๒.๓	การคุ้มครองคู่สมรสฝ่ายสุจริต	๑๓๗
๒.๓.๑	สิทธิที่ได้มาเพราะการสมรส	๑๓๘
๒.๓.๒	สิทธิเรียกค่าทดแทน	๑๓๙
๒.๓.๓	สิทธิเรียกค่าเลี้ยงชีพ	๑๓๙
๒.๔	ผลเกี่ยวกับบุตร	๑๔๑
๒.๔.๑	บทสันนิษฐานเกี่ยวกับการเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย	๑๔๑
๒.๔.๒	การใช้อำนาจปกครองและการอุปการะเลี้ยงดูบุตร	๑๔๔
๒.๕	ผลต่อบุคคลภายนอก	๑๔๕
บทที่ ๔	เพิกถอนการสมรส	๑๔๗
ความนำ		๑๔๗
ส่วนที่ ๑	เงื่อนไขที่ศาลอาจเพิกถอนการสมรส	๑๔๙
๑.๑	เงื่อนไขทางสรีระ-อายุของชายและหญิงที่จะทำการสมรส	๑๕๐
๑.๒	เงื่อนไขเกี่ยวกับความยินยอม-กรณีผู้เยาว์จะทำการสมรส	๑๕๖
๑.๓	เงื่อนไขเกี่ยวกับการแสดงเจตนา	๑๖๑
๑.๓.๑	การสมรสโดยสำคัญผิดตัวคู่สมรส	๑๖๒
๑.๓.๒	การสมรสโดยถูกกลั่นแกล้ง	๑๖๔
๑.๓.๓	การสมรสโดยถูกข่มขู่	๑๖๗
ส่วนที่ ๒	ผลของคำพิพากษาเพิกถอนการสมรส	๑๗๐
๒.๑	ผลเกี่ยวกับคู่สมรส	๑๗๒
๒.๒	ผลเกี่ยวกับบุตร	๑๗๓
๒.๓	ผลต่อบุคคลภายนอก	๑๗๕
บทที่ ๕	การสมรสในพฤติการณ์พิเศษ	๑๗๗
ความนำ		๑๗๗

ส่วนที่ ๑	เงื่อนไขของการสมรสในพฤติการณ์พิเศษ	๑๘๑
๑.๑	ตกอยู่ในอันตรายใกล้ความตาย	๑๘๑
๑.๒	ตกอยู่ในภาวะการรบกวนหรือภาวะสงคราม	๑๘๒
๑.๓	ภาวะการณพิเศษข้างต้นเป็นเหตุให้ไม่อาจทำการสมรส โดยวิธีปกติได้	๑๘๒
ส่วนที่ ๒	แบบของการสมรสในพฤติการณ์พิเศษ	๑๘๒
ส่วนที่ ๓	ผลของการสมรสในพฤติการณ์พิเศษ	๑๘๔
บทที่ ๖	การสมรสในต่างประเทศของคนที่มิสัญชาติไทย	๑๘๗
ความนำ		๑๘๗
๑.	บทบัญญัติแห่งมาตรา ๑๔๕๙ เป็นเงื่อนไขหรือเป็นแบบ ของการสมรส	๑๘๗
๒.	การสมรสในต่างประเทศของคนที่มีสัญชาติไทย	๑๘๙
๓.	แบบการสมรสในกฎหมายครอบครัวไทยคืออะไร	๑๘๙
บทที่ ๗	การหย่าขาดจากการสมรส	๑๙๑
ความนำ		๑๙๑
ส่วนที่ ๑	วิธีการหย่าขาดจากการสมรส	๑๙๕
๑.๑	การหย่าโดยความยินยอม	๑๙๕
๑.๒	การหย่าโดยคำพิพากษาของศาล	๑๙๘
๑.๒.๑	เหตุหย่าที่เกิดจากความผิดของคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง	๑๙๙
๑.๒.๒	เหตุหย่าที่ทำให้ชีวิตสมรสสิ้นสุดลงหรือไม่สามารถ ดำเนินต่อไปได้โดยปกติสุข	๒๑๔
ส่วนที่ ๒	ผลของการหย่าขาดจากการสมรส	๒๑๙
๒.๑	ผลของการหย่าโดยความยินยอม	๒๑๙
๒.๑.๑	ผลในทางทรัพย์สินต่อคู่สมรส	๒๒๐
๒.๑.๒	ผลต่อบุตร	๒๒๑
๒.๒	ผลของการหย่าโดยคำพิพากษาของศาล	๒๒๕
๒.๒.๑	ผลในทางทรัพย์สินต่อคู่สมรส	๒๒๖
๒.๒.๒	ผลต่อบุตร	๒๓๑

บทที่ ๘ ทฤษฎีสินระหว่างสามีและภริยา ๒๓๕

ความนำ ๒๓๕

ส่วนที่ ๑ ทฤษฎีสินระหว่างสามีและภริยา ๒๓๗

๑.๑ สินส่วนตัว ๒๓๗

๑.๒ สินสมรส ๒๔๕

ส่วนที่ ๒ การจัดการทฤษฎีสินระหว่างสามีและภริยา ๒๕๑

๒.๑ การจัดการสินส่วนตัว ๒๕๒

๒.๒ การจัดการสินสมรส ๒๕๔

๒.๓ การแก้ไขปัญหากรณีคู่สมรสจัดการสินสมรสไม่ถูกต้อง ๒๕๗

๒.๔ การจัดการสินสมรสโดยลำพัง ๒๕๙

๒.๕ การจัดการสินสมรสโดยลำพังโดยไม่มีสิทธิ ๒๖๔

ส่วนที่ ๓ ความสัมพันธ์ทางทฤษฎีสินระหว่างสามีและภริยาในรูปของสัญญา ๒๖๘

๓.๑ สัญญาก่อนสมรส ๒๖๙

๓.๑.๑ ลักษณะทั่วไปของสัญญาก่อนสมรส ๒๖๙

๓.๑.๒ แบบของสัญญาก่อนสมรส ๒๗๓

๓.๑.๓ ผลของสัญญาก่อนสมรส ๒๗๔

๓.๒ สัญญาระหว่างสมรส ๒๗๔

๓.๒.๑ ลักษณะทั่วไปของสัญญาระหว่างสมรส ๒๗๕

๓.๒.๒ แบบของสัญญาระหว่างสมรส ๒๗๘

๓.๒.๓ ผลของสัญญาระหว่างสมรส ๒๘๑

บทที่ ๙ หนี้สินของสามีภริยา ๒๘๓

ความนำ ๒๘๓

ส่วนที่ ๑ หนี้สินของคู่สมรสต่อบุคคลภายนอก: หนี้ร่วม ๒๘๖

๑.๑ ลักษณะของหนี้ร่วม ๒๘๘

๑.๒ วิธีการบังคับชำระหนี้ร่วม ๒๙๔

ส่วนที่ ๒ หนี้ส่วนตัวของสามีภริยา ๒๙๖

๒.๑ ลักษณะของหนี้ส่วนตัว ๒๙๖

๒.๒ วิธีการบังคับชำระหนี้ส่วนตัว ๒๙๘

บทที่ ๑๐ การแยกสินสมรส ๒๙๙

ความนำ ๒๙๙

ส่วนที่ ๑ สินสมรสแยกตามคำร้องขอของสามีหรือภริยา ๓๐๐

๑.๑ เหตุในการแยกสินสมรสตามมาตรา ๑๔๘๔ ๓๐๐

๑.๒ เหตุในการแยกสินสมรสตามมาตรา ๑๔๘๘/๑๗ ๓๐๓

ส่วนที่ ๒ การแยกสินสมรสโดยผลของกฎหมาย ๓๐๔

ส่วนที่ ๓ ผลภายหลังการแยกสินสมรส ๓๐๖

๓.๑ การเริ่มระบบสินสมรสใหม่หรือการยุติการแยกสินสมรส ๓๐๗

บทที่ ๑๑ ความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย ๓๐๙

ความนำ ๓๐๙

ส่วนที่ ๑ บุตรในสมรส ๓๑๒

๑.๑ บุตรที่เกิดจากการสมรสที่เป็นโมฆะ ๓๑๔

๑.๒ บุตรที่เกิดจากการสมรสที่ฝ่าฝืนมาตรา ๑๔๕๒ ๓๑๖

๑.๓ บุตรที่เกิดจากการสมรสที่ฝ่าฝืนมาตรา ๑๔๕๓ ๓๑๗

๑.๔ บุตรที่เกิดจากการสมรสที่ฝ่าฝืนเงื่อนไขโมฆียะ ๓๑๙

ส่วนที่ ๒ การปฏิเสธข้อสันนิษฐานความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย ๓๒๑

๒.๑ การฟ้องคดีปฏิเสธไม่รับเด็กเป็นบุตร ๓๒๒

๒.๑.๑ ข้อห้ามไม่ให้ชายฟ้องคดีไม่รับเด็กเป็นบุตร ๓๒๔

๒.๑.๒ อายุความในการฟ้องคดี ๓๒๕

๒.๑.๓ กรณีที่ผู้มีส่วนได้เสียในกองมรดกเข้ามาเป็นคู่ความ

แทนที่ชายผู้ฟ้องคดี ๓๒๕

๒.๑.๔ กรณีชายผู้เป็นสามีหรือเคยเป็นสามีถึงแก่กรรม

ก่อนจะได้ฟ้องคดีไม่รับเด็กเป็นบุตร ๓๒๖

๒.๒ การฟ้องคดีปฏิเสธความเป็นบุตร ๓๒๘

๒.๒.๑ อายุความในการฟ้องคดี ๓๒๙

บทที่ ๑๒ บุตรนอกสมรสและการเปลี่ยนฐานะเป็นบุตร

ชอบด้วยกฎหมาย ๓๓๑

ความนำ ๓๓๑

ส่วนที่ ๑	บิดามารดาได้สมรสกันในภายหลัง	๓๓๓
ส่วนที่ ๒	บิดาได้จดทะเบียนว่าเป็นบุตร	๓๓๔
๒.๑	ข้อสงวนเกี่ยวกับการใช้อำนาจปกครองบุตร ของบิดาที่จดทะเบียนว่าเด็กเป็นบุตร	๓๓๘
ส่วนที่ ๓	การฟ้องคดีขอให้รับเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย	๓๔๐
๓.๑	เหตุที่มุ่งพิสูจน์ถึงการมีความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างมารดาเด็ก และชายผู้เป็นบิดาในระยะเวลาที่หญิงอาจตั้งครรภ์ได้	๓๔๒
๓.๒	เหตุที่ยึดถือเอกสารแสดงฐานะความเป็นบิดาและบุตร	๓๔๖
๓.๓	เหตุที่อาศัยพฤติการณ์ภายนอกที่บิดาได้แสดง การรับรองว่าเด็กเป็นบุตรของตน	๓๔๘
๓.๔	บุคคลที่จะมีสิทธิฟ้องคดีให้รับเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย	๓๔๙
๓.๕	สิทธิในการรับมรดกเมื่อเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย ตามคำพิพากษา	๓๕๕
บทที่ ๑๓	การใช้อำนาจปกครองของบิดามารดา	๓๕๙
	ความนำ	๓๕๙
	วิวัฒนาการของการใช้อำนาจปกครองในกฎหมายโรมันและกฎหมายฝรั่งเศส	๓๖๑
	การใช้อำนาจปกครองของบิดามารดาในกฎหมายครอบครัวญี่ปุ่นปัจจุบัน	๓๖๘
	เปรียบเทียบกฎหมายของฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย	๓๗๐
	วิวัฒนาการการใช้อำนาจปกครองของบิดามารดาในกฎหมายครอบครัวไทย	๓๗๓
ส่วนที่ ๑	การใช้อำนาจปกครองเหนือตัวบุตรและ สิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาต่อบุตร	๓๗๖
๑.๑	ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๗	๓๗๗
๑.๒	ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๔	๓๘๓
ส่วนที่ ๒	สิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและบุตรในการอุปการะเลี้ยงดู ซึ่งกันและกัน	๓๘๗
๒.๑	หน้าที่ของบิดามารดาในการอุปการะเลี้ยงดูบุตร	๓๘๘
๒.๒	หน้าที่ของบุตรในการอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา	๓๙๐
ส่วนที่ ๓	สิทธิและหน้าที่ของบุตรต่อบิดามารดา	๓๙๑
๓.๑	สิทธิของบุตรในการใช้ชื่อสกุล	๓๙๑

๓.๒	หน้าที่ของบุตรที่จะไม่ฟ้องบิดามารดาเป็นคดีโดยตรง	๓๙๓
ส่วนที่ ๔	การใช้อำนาจปกครองเกี่ยวกับทรัพย์สินของบุตร	๓๙๙
๔.๑	หน้าที่การจัดการทรัพย์สินของบุตรผู้เยาว์	๔๐๒
๔.๑.๑	การจัดการทรัพย์สินที่ศาลเข้ามาควบคุม	๔๐๓
๔.๑.๒	การส่งมอบทรัพย์สิน บัญชี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการทรัพย์สิน	๔๒๐
๔.๑.๓	การจัดการทรัพย์สินที่จะต้องได้รับ ความยินยอมของบุตร	๔๒๓
๔.๒	หน้าที่จัดการเงินได้ของบุตรผู้เยาว์	๔๒๕
ส่วนที่ ๕	วิธีการใช้อำนาจปกครองผู้เยาว์	๔๒๗
๕.๑	หลักและข้อยกเว้นเกี่ยวกับบิดามารดา ในการใช้อำนาจปกครอง	๔๒๗
๕.๒	การใช้อำนาจปกครองต่อบุตรชอบด้วยกฎหมายและ บุตรนอกสมรส	๔๓๒
ส่วนที่ ๖	การสิ้นสุดของอำนาจปกครอง	๔๓๓
๖.๑	การถอนอำนาจปกครองเหนือตัวบุตรของบิดามารดา	๔๓๓
๖.๑.๑	ถอนโดยอาศัยคำสั่งศาลในเหตุไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ	๔๓๔
๖.๑.๒	ถอนโดยอาศัยข้อเท็จจริง	๔๓๔
๖.๒	การถอนอำนาจจัดการทรัพย์สินของบิดามารดา	๔๓๖
๖.๓	อำนาจปกครองสิ้นสุดลงโดยมีเหตุจากผู้เยาว์	๔๓๘
๖.๔	ผลภายหลังการสิ้นสุดของอำนาจปกครอง	๔๓๘
๖.๔.๑	หน้าที่และสิทธิของบิดาหรือมารดาที่ถูกถอน อำนาจปกครอง	๔๓๙
๖.๔.๒	การได้คืนอำนาจปกครอง	๔๔๐
ส่วนที่ ๗	การนำสิทธิและหน้าที่ของผู้ใช้อำนาจปกครองมาบังคับ กับผู้อนุบาลโดยอนุโลม	๔๔๑
-	กรณีบิดามารดาเป็นผู้อนุบาลผู้เยาว์	๔๔๑
-	กรณีภริยาหรือสามีเป็นผู้อนุบาลคู่สมรสที่ถูกศาลสั่ง ให้เป็นคนไร้ความสามารถ	๔๔๒

บทที่ ๑๔ ความปกครอง..... ๔๕๓

ความนำ..... ๔๕๓

ส่วนที่ ๑ การตั้งผู้ปกครอง..... ๔๕๔

๑.๑ เหตุและที่มาของการตั้งผู้ปกครอง..... ๔๕๕

๑.๒ ผู้ต้องห้ามมิให้เป็นผู้ปกครอง..... ๔๕๘

๑.๓ จำนวนผู้ปกครอง..... ๔๕๑

ส่วนที่ ๒ สิทธิและหน้าที่ของผู้ปกครอง..... ๔๕๒

๒.๑ บทบัญญัติรวมที่กำหนดสิทธิและหน้าที่ของผู้ปกครอง
เช่นเดียวกับผู้ใช้อำนาจปกครอง..... ๔๕๓

๒.๑.๑ สิทธิและหน้าที่ของผู้ปกครองในการจัดการทรัพย์สิน
และสิทธิและหน้าที่เหนือตัวผู้อยู่ในปกครอง..... ๔๕๔

๒.๑.๒ หน้าที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาตามสมควร
แก่ผู้อยู่ในปกครองในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์..... ๔๕๖

๒.๒ หน้าที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินของผู้อยู่ในปกครอง..... ๔๕๗

๒.๒.๑ การทำบัญชีทรัพย์สินของผู้อยู่ในปกครอง..... ๔๕๘

๒.๒.๒ หน้าที่จัดการเงินได้ของผู้อยู่ในปกครอง..... ๔๖๐

๒.๓ สิทธิของผู้ปกครองในบำเหน็จ..... ๔๖๑

ส่วนที่ ๓ การสิ้นสุดของความปกครองและความเป็นผู้ปกครอง..... ๔๖๓

๓.๑ การสิ้นสุดความปกครอง..... ๔๖๓

๓.๒ การสิ้นสุดของความเป็นผู้ปกครอง..... ๔๖๓

๓.๓ ผลภายหลังความปกครองหรือความเป็นผู้ปกครองสิ้นสุดลง..... ๔๖๕

ส่วนที่ ๔ การนำสิทธิและหน้าที่ของผู้ปกครองมาใช้บังคับกับผู้นุบาล

โดยอนุโลม..... ๔๖๗

บทที่ ๑๕ การรับบุตรบุญธรรม..... ๔๖๙

ความนำ..... ๔๖๙

ส่วนที่ ๑ เงื่อนไขการรับบุตรบุญธรรม..... ๔๗๑

๑.๑ เกณฑ์อายุ..... ๔๗๑

๑.๒ ความยินยอม..... ๔๗๒

๑.๓ แบบของการรับบุตรบุญธรรม..... ๔๗๘

ส่วนที่ ๒	ผลของการรับบุตรบุญธรรม	๔๘๑
๒.๑	สิทธิและหน้าที่ระหว่างผู้รับบุตรบุญธรรมและบุตรบุญธรรม	๔๘๑
๒.๒	สิทธิในการรับมรดก	๔๘๓
ส่วนที่ ๓	การเลิกรับบุตรบุญธรรม	๔๘๗
๓.๑	การเลิกรับบุตรบุญธรรมโดยความตกลง	๔๘๘
๓.๒	การเลิกรับบุตรบุญธรรมโดยการฟ้อง	๔๘๘
บทที่ ๑๖	ค่าอุปการะเลี้ยงดู	๔๙๗
ความนำ		๔๙๗
ส่วนที่ ๑	ความหมายของ “ค่าอุปการะเลี้ยงดู” (Maintenance)	๔๙๗
ส่วนที่ ๒	บุคคลที่กฎหมายกำหนดหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูระหว่างกัน	๔๙๙
๒.๑	สามีและภรรยา	๕๐๒
๒.๒	บิดามารดาและบุตร	๕๐๕
๒.๓	ผู้รับบุตรบุญธรรมและบุตรบุญธรรม	๕๐๖
๒.๔	ผู้ปกครองต่อผู้อยู่ในปกครอง	๕๐๗
ส่วนที่ ๓	ลักษณะพิเศษของค่าอุปการะเลี้ยงดู	๕๐๙
๓.๑	ลักษณะเฉพาะตัวของการอุปการะเลี้ยงดู	๕๑๐
๓.๒	ค่าอุปการะเลี้ยงดูสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา	๕๑๑
๓.๓	วิธีจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดู	๕๑๒
บทที่ ๑๗	ค่าเลี้ยงชีพ	๕๑๕
ความนำ		๕๑๕
ส่วนที่ ๑	ความหมายของ “ค่าเลี้ยงชีพ” (Alimony)	๕๑๖
ส่วนที่ ๒	เงื่อนไขและหลักเกณฑ์การจ่ายค่าเลี้ยงชีพ	๕๑๘
๒.๑	เมื่อการสมรสสิ้นสุดลง	๕๑๙
๒.๑.๑	โดยความผิดของคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง	๕๒๐
๒.๑.๒	เมื่อการสมรสสิ้นสุดลงโดยไม่ได้เกิดจากความผิด ของคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง	๕๒๒
๒.๒	การสิ้นสุดแห่งการสมรสตามข้อ ๒.๑ เป็นเหตุให้คู่สมรสอีกฝ่าย ยากจนลงเพราะไม่มีรายได้พอจากทรัพย์สินหรือจากการงาน ตามที่เคยทำอยู่ระหว่างสมรส	๕๒๓

๒.๓ หลักเกณฑ์การจ่ายค่าเลี้ยงชีพ	๕๒๔
๒.๓.๑ วิธีการจ่ายค่าเลี้ยงชีพ	๕๒๕
๒.๓.๒ ค่าเลี้ยงชีพสามารถปรับเปลี่ยนได้	๕๒๕
๒.๓.๓ ลักษณะเฉพาะตัวของค่าเลี้ยงชีพ	๕๒๘

บรรณานุกรม	๕๓๑
------------------	-----

สำหรับเพื่อการศึกษาและการอ้างอิงเท่านั้น
For educational use and reference only